

Datum
2020-01-27
Vår referens
Mikael Kylsäter
Strateg
mikael.kylsater@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Begäran från stadsbyggnadsnämnden om uppdrag att ta fram en ny Energistrategi för Malmö stad STK-2019-1575

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har inkommit med en begäran om att få i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en ny Energistrategi för Malmö.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen ger stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utvärdera stadens befintliga energistrategi och att ta fram förslag till en ny energistrategi för Malmö i enlighet med den bifogade uppdragsbeskrivningen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 191114 § 304
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200203 Begäran från stadsbyggnadsnämnden att ta fram en ny Energistrategi för Malmö stad
- Uppdragsbeskrivning - Uppföljning och utvärdering av Energistrategi för Malmö

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-02-03
Kommunstyrelsen 2020-02-12

Beslutet skickas till

Stadsbyggnadsnämnden

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden har inkommit med en begäran om att få i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram en ny energistrategi för Malmö. Nämnden hänvisar till att sedan stadens nuvarande energistrategi antogs 2009 har det skett stora förändringar på energimarknaden och att målet om en klimatneutral organisation är inom räckhåll med ett fåtal kompletterande åtgärder som ännu inte är på plats. För att nå visionen till 2030 anser nämnden att det krävs nya grepp och en reviderad energistrategi.

Vilka krav ställer lagen om kommunal energiplanering?

Lagen (1977:439) om kommunal energiplanering anger i 3 § följande: ”I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Planen beslutas av kommunfullmäktige.”

I lagen anges det även att kommunerna i sin planering ska främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Kommunerna ska även undersöka förutsättningarna att genom samverkan med andra kommuner eller intressenter på energiområdet, exempelvis processindustri eller kraftföretag, gemensamt lösa frågor som har betydelse för hushållningen med energi eller för energitillförseln.

Vad säger stadsbyggnadsnämndens reglemente om energiplanering?

Enligt 1 § i stadsbyggnadsnämndens reglemente har nämnden i uppdrag ”att handha kommunal energiplanering och annan strategisk energiplanering och lägga fram förslag till energiplan enligt lagen om kommunal energiplanering samt utveckla en kommunal miljöstrategi när det gäller energisektorn.”

Malmö stads nuvarande Energistrategi

Malmö stads nuvarande energistrategi godkändes av kommunfullmäktige i december 2009 (se ärende KS-KOM-2009-00930). Strategin innehåller mål och aktiviteter som är av olika konkretiseringsgrad och som ska nås på olika tidshorisonter.

Vision till år 2030

I strategin formuleras stadens långsiktiga vision på energiområdet på följande sätt: ”Malmös energisystem försörjs från enbart förnybara energikällor och kännetecknas av effektiv och säker energianvändning som bidrar till stadens långsiktiga hållbarhet.”

Mål till år 2020

Strategin sätter upp ett antal mål som ska uppnås till år 2020. De är uppdelade på mål som gäller för hela kommunen och mål som gäller för Malmö stads verksamhet.

Mål för hela kommunen:

- Energianvändningen ska minska med minst 20 % per capita jämfört med genomsnittlig användning år 2001–2005.
- Andelen förnybar energi ska vara minst 50 % av den allmänna energimixen.
- Kollektivtrafiken ska till 100 % försörjas med förnybar energi.
- Utsläppen av växthusgaser ska minska med minst 40 % räknat från år 1990.

Mål för Malmö stads verksamhet:

- Energianvändningen ska minska med minst 30 % jämfört med genomsnittlig användning år 2001–2005.
- Andelen förnybar energi ska vara 100 %.
- Risk- och sårbarhetsanalyser ska ligga till grund för prioriteringar vid risk för leveransavbrott i energisystemet.
- Kostnaderna för energi ska minska.

Riktlinjer och åtgärder

Förutom den långsiktiga visionen och målen till år 2020 ställer strategin upp ett stort antal riktlinjer och åtgärder som är mer konkreta aktiviteter som ska genomföras för att uppnå strategins målsättningar. Riktlinjerna och åtgärderna är indelade i tre övergripande strategier: Effektivare energianvändning, byte till förnybara energislag och bättre planering, ekonomi, säkerhet och kunskap.

För varje riktlinje och åtgärd anges vilka nämnder och kommunala bolag som är ansvariga för att genomföra eller följa dem samt om de kräver samarbete med externa aktörer. Det finns totalt 60 riktlinjer och åtgärder i strategin.

I strategin innehåller även en beskrivning av aktuella energifrågor i omvärlden samt hur energisituationen ser i Malmö.

Uppföljning

I strategin anges följande gällande uppföljning (s. 21):

- Uppföljning av riktlinjer och åtgärder avses ske årligen och redovisas till stadsbyggnadsnämnden. Den kan lämpligen samordnas med uppföljningen av Miljöprogrammet.
- Varje mandatperiod bör ställning tas till om energistrategin är aktuell eller behöver förnyas.
- För att säkerställa att riktlinjer och åtgärder leder till att målen uppnås behöver ett antal kvantitativa och kvalitativa nyckeltal tas fram i det fortsatta arbetet.

I den begäran om att få i uppdrag att ta fram en ny Energistrategi som stadsbyggnadsnämnden inkommit med finns dock ingen dokumenterad uppföljning av nuvarande Energistrategi.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen och enligt sitt reglemente i uppgift att ha uppsikt över kommunens verksamhet. I 3 § andra punkten i kommunstyrelsens reglemente står det att: ”Styrelsen ska följa att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas på ett lagligt, rationellt och ekonomiskt sätt, vari ingår att utöva uppsikt över övriga nämnders verksamhet.”

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret anser att det är positivt att stadsbyggnadsnämnden väcker frågan om att aktualisera stadens energistrategi. Precis som nämnden skriver har det hänt mycket på energiområdet sedan nuvarande strategi antogs 2009, inte minst gällande brister i överföringskapaciteten och en ökad elektrifiering inom transportsektorn. Utifrån det kan det finnas behov av att ta fram en ny energistrategi för att bättre vägleda stadens arbete på området framåt.

Stadskontoret anser att det är viktigt att en uppföljning och utvärdering görs av nuvarande energistrategi som en del i arbetet med att ta fram en ny energistrategi. Att utvärdera sitt arbete och utveckla det på basis av vad utvärderingen visar är en viktig del i att vara en lärande organisation. Att följa upp de mål som kommunfullmäktige satt upp i energistrategin är dessutom en viktig del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Det finns även ett antal frågor som är

viktiga att beakta i arbetet med att ta fram en ny energistrategi, bland annat kopplingen till andra kommunala styrdokument och hur utvärdering av strategin ska gå till.

I den bifogade uppdragsbeskrivningen specificeras innehållet i det uppdrag som kommunstyrelsen ger stadsbyggnadsnämnden gällande att utvärdera stadens befintliga energistrategi och att ta fram en ny.

Stadskontorets förslag

Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen ger stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utvärdera befintlig energistrategi och att ta fram förslag till en ny energistrategi för Malmö i enlighet med den uppdragsbeskrivning som bifogas.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör